

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Фінанси»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до контрольної роботи
з дисципліни**

«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

**для студентів економічних спеціальностей
заочної форми навчання**

Харків 2011

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри «Фінанси» 6 жовтня 2010 р., протокол № 2.

Призначені для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання.

Укладач

старш. викл. М.О. Єрьоміна

Рецензент

доц. О.А. Криворученко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до контрольної роботи
з дисципліни

«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

для студентів економічних спеціальностей
заочної форми навчання

Відповідальний за випуск Єрьоміна М.О.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 07..02.11 р.

Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,75. Тираж 50. Замовлення №

Видавеш та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту
61050, Харків - 50, майдан Фейєрбаха, 7
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Завдання до контрольної роботи	4
Практична частина	4
Вихідні дані за варіантами	5
Теоретична частина	15
Перелік питань до виконання теоретичної частини	15
Перелік питань курсу	17
Методичні рекомендації до виконання аналізу фінансового стану підприємства	18
Приклад виконання завдання	21
Вимоги до оформлення контрольної роботи	28
Вимоги до захисту контрольної роботи	28
Список літератури	29
Додаток А	30

ВСТУП

Метою виконання контрольної роботи є перевірка набутих теоретичних та практичних знань з основних тем дисципліни.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної, яка містить три питання, та практичної, яка передбачає виконання фінансового аналізу діяльності підприємства.

Студент виконує варіант, порядок визначення якого наводиться у відповідному завданні.

У практичній частині контрольної роботи вихідні дані наводяться у формі таблиць, які вміщені по тексту завдання.

Контрольна робота повинна бути оформлена згідно з вимогами до оформлення самостійних завдань.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1 На підставі бухгалтерського балансу, який складається з активу та пасиву, виконати фінансовий аналіз діяльності підприємства за звітній період та зробити висновки щодо тенденції розвитку фінансового стану підприємства. Вихідні дані для виконання завдання наведені у таблицях 1 – 30. Номер варіанта практичної частини студент обирає згідно з порядковим номером у журналі.

2 Дати відповідь на три теоретичні питання.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

При виконанні практичної частини вибір варіанта здійснюється згідно з шифром (остання цифра залікової книжки відповідає номеру варіанта практичної частини контрольної роботи).

При виконанні роботи необхідно використовувати конспект лекцій з дисципліни «Фінанси підприємств» та підручники з дисципліни. Таблиці повинні бути пронумеровані.

ВИХІДНІ ДАНІ ЗА ВАРІАНТАМИ

Варіант 0

Таблиця 1

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	1011,8	1125,9
2 Оборотні активи	1282,6	1336,8
У тому числі: запаси	568,7	640,6
Дебіторська заборгованість	495,4	465,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	218,5	230,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	2294,4	2462,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1495,6	1529,26
2 Забезпечення наступних витрат	187,5	221,16
3 Довгострокові зобов'язання	218,6	252,26
4 Поточні зобов'язання	265,9	299,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	118,4	135,23
Інші поточні зобов'язання	147,5	164,33
5 Доходи майбутніх періодів	126,8	160,46
БАЛАНС	2294,4	2462,7

Таблиця 2

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3635,8	3245,8
Прибуток	588,7	530,2

Таблиця 3

Показники	Значення
Середній розмір активів	2378,55
Середній розмір обігових активів	1309,7
Середній розмір власного капіталу	1512,43

Варіант 1

Таблиця 4

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	891,8	1005,9
2 Оборотні активи	922,6	976,8
У тому числі: запаси	448,7	520,6
Дебіторська заборгованість	375,4	345,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	98,5	110,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	1814,4	1982,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1375,6	1409,26
2 Забезпечення наступних витрат	127,5	161,16
3 Довгострокові зобов'язання	98,6	132,26
4 Поточні зобов'язання	145,9	179,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	58,4	75,23
Інші поточні зобов'язання	87,5	104,33
5 Доходи майбутніх періодів	66,8	100,46
БАЛАНС	1814,4	1982,7

Таблиця 5

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3515,8	3125,8
Прибуток	468,7	410,2

Таблиця 6

Показники	Значення
Середній розмір активів	1898,55
Середній розмір обігових активів	949,7
Середній розмір власного капіталу	1392,43

Варіант 2

Таблиця 7

Показники	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	939,8	1053,9
2 Оборотні активи	1066,6	1120,8
У тому числі: запаси	496,7	568,6
Дебіторська заборгованість	423,4	393,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	146,5	158,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	2006,4	2174,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1423,6	1457,26
2 Забезпечення наступних витрат	151,5	185,16
3 Довгострокові зобов'язання	146,6	180,26
4 Поточні зобов'язання	193,9	227,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	82,4	99,23
Інші поточні зобов'язання	111,5	128,33
5 Доходи майбутніх періодів	90,8	124,46
БАЛАНС	2006,4	2174,7

Таблиця 8

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3563,8	3173,8
Прибуток	516,7	458,2

Таблиця 9

Показники	Значення
Середній розмір активів	2090,55
Середній розмір обігових активів	1093,7
Середній розмір власного капіталу	1440,43

Варіант 3

Таблиця 10

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	1091,8	1205,9
2 Оборотні активи	1522,6	1576,8
У тому числі: запаси	648,7	720,6
Дебіторська заборгованість	575,4	545,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	298,5	310,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	2614,4	2782,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1575,6	1609,26
2 Забезпечення наступних витрат	227,5	261,16
3 Довгострокові зобов'язання	298,6	332,26
4 Поточні зобов'язання	345,9	379,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	158,4	175,23
Інші поточні зобов'язання	187,5	204,33
5 Доходи майбутніх періодів	166,8	200,46
БАЛАНС	2614,4	2782,7

Таблиця 11

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3715,8	3325,8
Прибуток	668,7	610,2

Таблиця 12

Показники	Значення
Середній розмір активів	2698,55
Середній розмір обігових активів	1549,7
Середній розмір власного капіталу	1592,43

Варіант 4

Таблиця 13

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	915,8	1029,9
2 Оборотні активи	994,6	1048,8
У тому числі: запаси	472,7	544,6
Дебіторська заборгованість	399,4	369,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	122,5	134,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	1910,4	2078,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1399,6	1433,26
2 Забезпечення наступних витрат	139,5	173,16
3 Довгострокові зобов'язання	122,6	156,26
4 Поточні зобов'язання	169,9	203,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	70,4	87,23
Інші поточні зобов'язання	99,5	116,33
5 Доходи майбутніх періодів	78,8	112,46
БАЛАНС	1910,4	2078,7

Таблиця 14

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3539,8	3149,8
Прибуток	492,7	434,2

Таблиця 15

Показники	Значення
Середній розмір активів	1994,55
Середній розмір обігових активів	1021,7
Середній розмір власного капіталу	1416,43

Варіант 5

Таблиця 16

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	1191,8	1305,9
2 Оборотні активи	1822,6	1876,8
У тому числі: запаси	748,7	820,6
Дебіторська заборгованість	675,4	645,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	398,5	410,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	3014,4	3182,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1625,6	1659,26
2 Забезпечення наступних витрат	302,5	336,16
3 Довгострокові зобов'язання	348,6	382,26
4 Поточні зобов'язання	495,9	529,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	233,4	250,23
Інші поточні зобов'язання	262,5	279,33
5 Доходи майбутніх періодів	241,8	275,46
БАЛАНС	3014,4	3182,7

Таблиця 17

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3715,8	3325,8
Прибуток	668,7	610,2

Таблиця 18

Показники	Значення
Середній розмір активів	3098,55
Середній розмір обігових активів	1849,7
Середній розмір власного капіталу	1642,43

Варіант 6

Таблиця 19

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	1691,8	1805,9
2 Оборотні активи	3322,63	3376,8
У тому числі: запаси	1248,7	1320,6
Дебіторська заборгованість	1175,4	1145,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	898,53	910,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	5014,43	5182,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	2175,6	2209,26
2 Забезпечення наступних витрат	527,5	561,16
3 Довгострокові зобов'язання	898,6	932,26
4 Поточні зобов'язання	945,9	979,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	458,4	475,23
Інші поточні зобов'язання	487,5	504,33
5 Доходи майбутніх періодів	466,8	500,46
БАЛАНС	5014,4	5182,7

Таблиця 20

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	4315,8	3925,8
Прибуток	1268,7	1210,2

Таблиця 21

Показники	Значення
Середній розмір активів	5098,565
Середній розмір обігових активів	3349,715
Середній розмір власного капіталу	2192,43

Варіант 7

Таблиця 22

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	903,8	1017,9
2 Оборотні активи	958,6	1012,8
У тому числі: запаси	460,7	532,6
Дебіторська заборгованість	387,4	357,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	110,5	122,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	1862,4	2030,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1387,6	1421,26
2 Забезпечення наступних витрат	133,5	167,16
3 Довгострокові зобов'язання	110,6	144,26
4 Поточні зобов'язання	157,9	191,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	64,4	81,23
Інші поточні зобов'язання	93,5	110,33
5 Доходи майбутніх періодів	72,8	106,46
БАЛАНС	1862,4	2030,7

Таблиця 23

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3527,8	3137,8
Прибуток	480,7	422,2

Таблиця 24

Показники	Значення
Середній розмір активів	1946,55
Середній розмір обігових активів	985,7
Середній розмір власного капіталу	1404,43

Варіант 8

Таблиця 25

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	1391,8	1505,9
2 Оборотні активи	2422,63	2476,8
У тому числі: запаси	948,7	1020,6
Дебіторська заборгованість	875,4	845,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	598,53	610,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	3814,43	3982,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1875,6	1909,26
2 Забезпечення наступних витрат	377,5	411,16
3 Довгострокові зобов'язання	598,6	632,26
4 Поточні зобов'язання	645,9	679,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	308,4	325,23
Інші поточні зобов'язання	337,5	354,33
5 Доходи майбутніх періодів	316,8	350,46
БАЛАНС	3814,4	3982,7

Таблиця 26

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	4015,8	3625,8
Прибуток	968,7	910,2

Таблиця 27

Показники	Значення
Середній розмір активів	3898,565
Середній розмір обігових активів	2449,715
Середній розмір власного капіталу	1892,43

Варіант 9

Таблиця 28

Показники	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
АКТИВ		
1 Необоротні активи	951,8	1065,9
2 Оборотні активи	1102,6	1156,8
У тому числі: запаси	508,7	580,6
Дебіторська заборгованість	435,4	405,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	158,5	170,4
Інші оборотні активи		
БАЛАНС	2054,4	2222,7
ПАСИВ		
1 Власний капітал	1435,6	1469,26
2 Забезпечення наступних витрат	157,5	191,16
3 Довгострокові зобов'язання	158,6	192,26
4 Поточні зобов'язання	205,9	239,56
У тому числі: невідкладні зобов'язання	88,4	105,23
Інші поточні зобов'язання	117,5	134,33
5 Доходи майбутніх періодів	96,8	130,46
БАЛАНС	2054,4	2222,7

Таблиця 29

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	3575,8	3185,8
Прибуток	528,7	470,2

Таблиця 30

Показники	Значення
Середній розмір активів	2138,55
Середній розмір обігових активів	1129,7
Середній розмір власного капіталу	1452,43

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

При виконанні теоретичної частини вибір варіанта здійснюється згідно з шифром (остання цифра залікової книжки відповідає номеру варіанта контрольної роботи).

При виконанні роботи необхідно використовувати конспект лекцій з дисципліни «Фінанси підприємств» та підручники з дисципліни. Таблиці повинні бути пронумеровані.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Варіант 0

- 1 Економічна сутність фінансів підприємств.
- 2 Фінансовий стан підприємства, методи його оцінки.
- 3 Джерела формування оборотних коштів.

Варіант 1

- 1 Сплата непрямих податків.
- 2 Виручка від реалізації продукції та від іншої реалізації.
- 3 Оподаткування прибутку підприємства.

Варіант 2

1 Механізм фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства. Санація, її види, механізм проведення. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві.

- 2 Сутність оборотних коштів та їх організація.
- 3 Банківське кредитування.

Варіант 3

1 Показники стану та ефективності використання основних засобів.

- 2 Фінансові ресурси та джерела їх формування.
- 3 Знос і амортизація основних засобів.

Варіант 4

- 1 Місцеві податки та збори.

- 2 Рахунки підприємств.
- 3 Розподіл прибутку підприємства.

Варіант 5

- 1 Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності.
- 2 Платежі за ресурси.
- 3 Формування і функціонування фінансів підприємств.

Варіант 6

- 1 Платежі підприємств на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування.
- 2 Показники стану оборотних коштів.
- 3 Сутність і види банкрутства.

Варіант 7

- 1 Управління фінансами підприємств.
- 2 Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
- 3 Економічна відповідальність за несвоєчасність здійснення розрахунків.

Варіант 8

- 1 Економічна сутність прибутку та його види.
- 2 Оподаткування суб'єктів малого підприємства.
- 3 Комерційне кредитування підприємств.

Варіант 9

- 1 Фінансові заходи упередження банкрутства. Діагностика банкрутства.
- 2 Фактори, що формують прибуток підприємства.
- 3 Сутність основних засобів та їх відтворення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КУРСУ

- 1 Економічна сутність фінансів підприємств.

- 2 Формування і функціонування фінансів підприємств.
 - 3 Фінансові ресурси та джерела їх формування.
 - 4 Організація фінансової діяльності і фінансової роботи підприємств.
 - 5 Управління фінансами підприємств.
 - 6 Поняття грошового обороту та сфери застосування готівкових та безготівкових розрахунків.
 - 7 Рахунки підприємств.
 - 8 Характеристика форм безготівкових розрахунків.
 - 9 Економічна відповідальність за несвоєчасність здійснення розрахунків.
 - 10 Види грошових надходжень.
 - 11 Виручка від реалізації продукції та від іншої реалізації.
 - 12 Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності.
 - 13 Економічна сутність прибутку та його види.
 - 14 Фактори, що формують прибуток підприємства.
 - 15 Собівартість продукції.
 - 16 Розподіл прибутку підприємства.
 - 17 Сутність і призначення системи оподаткування підприємств.
 - 18 Оподаткування прибутку підприємства.
 - 19 Платежі за ресурси.
 - 20 Сплата непрямих податків.
 - 21 Платежі підприємств на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування.
 - 22 Місцеві податки та збори.
 - 23 Оподаткування суб'єктів малого підприємства.
 - 24 Сутність оборотних коштів та їх організація.
 - 25 Необхідність і методи обчислення оборотних коштів.
- Поняття норм і нормативів оборотних коштів, їх розрахунок.
- 26 Джерела формування оборотних коштів.
 - 27 Показники стану оборотних коштів.
 - 28 Показники ефективності використання оборотних коштів.
 - 29 Банківське кредитування.
 - 30 Комерційне кредитування підприємств.
 - 31 Інші форми кредитних відносин.

- 32 Сутність основних засобів та їх відтворення.
- 33 Показники стану та ефективності використання основних засобів.
- 34 Знос і амортизація основних засобів.
- 35 Фінансування витрат на поліпшення основних засобів.
- 36 Фінансовий стан підприємства, методи його оцінки.
- 37 Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
- 38 Показники оцінки фінансового стану підприємства.
- 39 Фінансова стратегія підприємств.
- 40 Зміст та методи фінансового планування.
- 41 Поточний фінансовий план.
- 42 Зміст і значення оперативного фінансового плану.
- 43 Бюджетування в системі оперативного фінансового планування.
- 44 Контролінг.
- 45 Сутність і види банкрутства.
- 46 Фінансові заходи упередження банкрутства. Діагностика банкрутства.
- 47 Механізм фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства. Санація, її види, механізм проведення. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Вихідними даними для проведення оцінки фінансового стану підприємства є його бухгалтерський баланс (аналітичний), який складається з активу та пасиву і свідчить про те, як на певний час розподілено активи та пасиви і як саме здійснюється фінансування активів.

Усі показники бухгалтерського балансу та звітності взаємозв'язані. Їх цінність для своєчасної та якісної оцінки

фінансового стану підприємства залежить від їхньої вірогідності й дати складання звіту.

Фінансовий аналіз — це спосіб оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства на підставі його бухгалтерської та фінансової звітності й оперативних даних. Звіт про фінансові результати відбиває ефективність (або неефективність) діяльності підприємства за певний період.

На підставі аналітичного балансу підприємства за звітний період, інформації щодо основних результатів діяльності підприємства та інформації щодо стану майна та капіталу підприємства у попередній період можливо:

а) здійснити трендовий та структурний аналіз майна й капіталу господарюючого суб'єкта;

б) дослідити динаміку показників, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність оборотних активів та рівень прибутковості використання капіталу, окремих його частин, а також рівень прибутку до інших показників господарської діяльності підприємства;

в) дослідити динаміку капіталу, яка обумовлена динамікою поточних зобов'язань;

г) здійснити структурний аналіз балансу підприємства;

д) зіставити структури активів та капіталів.

Фінансовий стан підприємства відбиває його виробничо-господарську діяльність. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити за допомогою комплексу показників, що детально і всебічно характеризують фінансовий стан підприємства.

Аналіз показників фінансової стійкості та платоспроможності, що характеризують окремі аспекти діяльності досліджуваного підприємства, пропонується зробити у вигляді таблиці 31.

Таблиця 31 – Аналіз основних фінансових коефіцієнтів

Показник	Формула для розрахунку	Умовні позначення
1	2	3
Показники фінансової стійкості		
Коефіцієнт автономії	$КА = \frac{ВК}{К}$	ВК – власний капітал К – сума капіталу підприємства
Коефіцієнт фінансування	$КФ = \frac{ПК}{ВК}$	ПК – позиковий капітал ВК – власний капітал
Коефіцієнт заборгованості	$КЗ = \frac{ПК}{К}$	ПК – позиковий капітал К – сума капіталу підприємства
Показники платоспроможності		
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	$КАП = \frac{ГА+КФВ}{НЗ}$	ГА – грошові активи КФВ – короткострокові фінансові вкладення НЗ – невідкладні зобов'язання
Коефіцієнт проміжної платоспроможності	$КПП = \frac{ГА+КФВ+ДЗ}{ПЗ}$	ДЗ – дебіторська заборгованість ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт поточної платоспроможності	$КП_{тП} = \frac{ОА}{ПЗ}$	ОА – оборотні активи
Показники оборотності активів		
Коефіцієнт оборотності активів	$КО_a = \frac{ОР}{А}$	ОР – обсяг реалізації продукції А – середня сума активів
Коефіцієнт оборотності обігових активів	$КО_{oa} = \frac{ОР}{ОА}$	ОА – середня сума обігових активів

Продовження таблиці 31

1	2	3
Показники рентабельності		
Коефіцієнт рентабельності активів	$R_a = \frac{\Pi}{A}$	Π – прибуток підприємства
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$R_{BK} = \frac{\Pi}{BK}$	BK – середній розмір власного капіталу
Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	$R_p = \frac{\Pi}{OP}$	OP – обсяг реалізації
Інтегральний показник		
Рентабельність активів	$R_a = R_p * KO_a$	R _p – коефіцієнт рентабельності реалізації продукції KO _a – коефіцієнт оборотності активів

ПРИКЛАД ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

Вихідна інформація для виконання фінансового аналізу стану підприємства надана у таблицях 32 – 34.

Таблиця 32 – Аналітичний баланс підприємства за звітний період, тис. грн

Показники	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3
АКТИВ		
1 Необоротні активи	2010,1	1730,2
2 Оборотні активи, усього	2270,3	2320,7
У тому числі: запаси	1620,6	1730,3
Дебіторська заборгованість	510,2	470,2
Грошові кошти та їх еквіваленти	139,5	120,2
Інші оборотні активи	-	-
БАЛАНС	4280,4	4050,9

Продовження таблиці 32

1	2	3
ПАСИВ		
1 Власний капітал	3210,0	3210,0
2 Забезпечення наступних витрат	-	-
3 Довгострокові зобов'язання	150,0	150,0
4 Поточні зобов'язання усього	920,4	690,6
У тому числі: невідкладні зобов'язання	235,1	208,8
Інші поточні зобов'язання	685,3	482,1
5 Доходи майбутніх періодів	-	-
БАЛАНС	4280,4	4050,9

Таблиця 33 – Вихідна інформація щодо основних результатів діяльності підприємства, тис. грн

Показники	За звітний період	За попередній період
Обсяг реалізації	6120,0	5842,7
Прибуток	850,3	720,5

Таблиця 34 – Додаткова інформація щодо стану майна та капіталу підприємства у попередній період

Показники	Значення
Середній розмір активів	4231,5
Середній розмір обігових активів	2301,6
Середній розмір власного капіталу	3210,0

1 Для здійснення трендового аналізу балансу підприємства побудуємо аналітичну таблицю для визначення динаміки майна і капіталу підприємства (таблиця 35).

Таблиця 35 – Горизонтальний аналіз балансу підприємства, тис. грн

Показники	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення (+,-)	Темпи змін, %
АКТИВ				
1 Необоротні активи	2010,1	1730,2	-279,9	86,1
2 Оборотні активи, усього	2270,3	2320,7	+50,4	102,2
У тому числі: запаси	1620,6	1730,3	+109,7	106,8
Дебіторська заборгованість	510,2	470,2	-40,0	92,2
Грошові кошти та їх еквіваленти	139,5	120,2	-19,3	86,1
Інші оборотні активи	-	-	-	-
3 Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-
БАЛАНС	4280,4	4050,9	-229,5	94,6
ПАСИВ				
1 Власний капітал	3210,0	3210,0	-	100,0
2 Забезпечення наступних витрат	-	-	-	-
3 Довгострокові забор'язання	150,0	150,0	-	100,0
4 Поточні забор'язання усього	920,4	690,6	-229,5	75,1
У тому числі: невідкладні забор'язання	235,1	208,8	-26,3	88,8
Інші поточні забор'язання	685,3	482,1	-203,2	70,3
5 Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-
БАЛАНС	4280,4	4050,9	-229,5	94,6

На підставі зробленого аналізу визначено:

- загальний розмір майна та капіталу на кінець звітної періоду становив 4050,9 тис. грн, що на 229,5 тис. грн або на 5,4 % менше порівняно з показником на початок звітної періоду;

- динаміка майна за звітний період обумовлена значним зменшенням необоротних активів. Розмір останніх порівняно з показником на початок року зменшився на 279,9 тис. грн або 13,9 %. Стосовно оборотних активів, то вони за звітний період зросли на 50,4 тис. грн, що склало 2,2 %. Однак зростання оборотних активів не могло компенсувати значного зниження необоротних. У результаті загальний розмір активів за звітний період зменшився;

- динаміка капіталу підприємства обумовлена динамікою поточних зобов'язань. Їх розмір, у порівнянні з початком звітної періоду, зменшився на 24,9 %, що склало 229,5 тис. грн, що і стало причиною значного зменшення капіталу на означену величину.

2 Для здійснення структурного аналізу балансу підприємства необхідно побудувати таблицю для визначення структури майна й капіталу підприємства (таблиця 36).

Таблиця 36 – Вертикальний баланс підприємства за звітний період

Показники	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	Відхилення (+,-)
1	2	3	4
АКТИВ			
1 Необоротні активи	47,0	42,7	-4,3
2 Оборотні активи, усього	53,0	57,3	+4,3
У тому числі: запаси	71,4	74,6	+3,2
Дебіторська заборгованість	22,5	20,3	-2,2
Грошові кошти та їх еквіваленти	6,1	5,1	-1,0
Інші оборотні активи	-	-	-
3 Витрати майбутніх періодів	-	-	-
БАЛАНС	100,0	100,0	-

Продовження таблиці 36

1	2	3	4
ПАСИВ			
1 Власний капітал	75,0	79,2	+4,2
2 Забезпечення наступних витрат	-	-	-
3 Довгострокові зобов'язання	3,5	3,7	+0,2
4 Поточні зобов'язання, усього	21,5	17,1	-4,4
У тому числі: невідкладні зобов'язання	25,5	30,2	+4,7
Інші поточні зобов'язання	74,5	69,8	-4,7
5 Доходи майбутніх періодів	-	-	-
БАЛАНС	100,0	100,0	-

На підставі таблиці 36 з додатковою інформацією щодо стану майна та капіталу підприємства у попередній період можливо зробити висновки:

- найбільша питома вага в загальній сумі активів припадає на оборотні активи. До того ж цей показник у динаміці зростає. Його значення становить 53,0 % на початок та 57,3 % на кінець звітного періоду. Відповідно відбувається зменшення питомої ваги необоротних активів: з 47,0 % станом на початок звітного періоду до 42,7 % – на кінець звітного періоду;

- у загальній сумі капіталу підприємства, як на початок, так і на кінець звітного періоду, переважає власний капітал: 75,0 та 79,2% відповідно;

- зіставлення структури активів та капіталу дозволяє зробити висновок про зростання власних обігових коштів, що є позитивним моментом розвитку підприємства.

3 Визначення фінансових коефіцієнтів, що характеризують окремі аспекти діяльності підприємств зробимо у вигляді таблиці з алгоритмом та результатами розрахунків (таблиця 37).

Таблиця 37 – Аналіз основних фінансових коефіцієнтів

Показники	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхи- лення
1	2	3	4
Показники фінансової стійкості			
Коефіцієнт автономії	$\frac{3210,0}{4280,4} = 0,75$	$\frac{3210,0}{4050,9} = 0,79$	+0,04
Коефіцієнт фінансування	$\frac{150,0+920,4}{3210,0} = 0,33$	$\frac{150,0+690,9}{3210,0} = 0,26$	-0,07
Коефіцієнт заборгованості	$\frac{150,0+920,4}{4280,4} = 0,25$	$\frac{150,0+690,9}{4050,9} = 0,21$	-0,04
Показники платоспроможності			
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	$\frac{139,5}{235,1} = 0,59$	$\frac{120,2}{208,8} = 0,58$	-0,01
Коефіцієнт проміжної платоспроможності	$\frac{139,5 + 510,2}{920,4} = 0,71$	$\frac{120,2 + 470,2}{690,9} = 0,85$	+0,14
Коефіцієнт поточної платоспроможності	$\frac{2270,3}{920,4} = 2,47$	$\frac{2320,7}{690,9} = 3,36$	+0,89
Показники оборотності активів			
Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{5842,7}{4231,5} = 1,38$	$\frac{6120,0}{4165,7} = 1,47$	+0,09
Коефіцієнт оборотності обігових активів	$\frac{5842,7}{2301,6} = 2,54$	$\frac{6120,0}{2295,5} = 2,67$	+0,13
Показники рентабельності			
Обсяг реалізації, тис. грн	5842,7	6120,2	+277,3
Прибуток,	720,5	850,3	+129,8

тис. грн			
----------	--	--	--

Продовження таблиці 37

Середній розмір активів, тис. грн	4231,5	$\frac{4280,4 + 4050,9}{2} = 4165,7$	-65,8
Середній розмір обігових активів, тис. грн	2301,6	$\frac{2270,3 + 2320,7}{2} = 2295,5$	-6,1
Середній розмір власного капіталу, тис. грн	3210,0	3210,0	-
Коефіцієнт рентабельності активів	$\frac{720,5}{4231,5} = 0,17$	$\frac{850,3}{4165,7} = 0,20$	+0,03
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{720,5}{3210,0} = 0,22$	$\frac{850,3}{3210,0} = 0,0,26$	+0,04
Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	$\frac{720,5}{5842,7} = 0,123$	$\frac{850,3}{6120,0} = 0,139$	+0,016

Аналізуючи таблицю 37 можна зробити такі висновки:

- значення коефіцієнта автономії достатньо високе: 0,75 – на початок звітної періоду та 0,79 – на кінець, що свідчить про стійкий фінансовий стан підприємства, коефіцієнти фінансування та заборгованості мають тенденції до зниження, що також підтверджують стійкість фінансового стану господарюючого суб'єкта;

- коефіцієнти проміжної та поточної платоспроможності знаходяться в межах нормативних значень та мають тенденцію до зростання; щодо коефіцієнта абсолютної платоспроможності, то хоча в динаміці він і має незначне (0,01 пункту) зниження, однак його значення також знаходяться в межах нормативних значень;

- за значенням коефіцієнтів оборотності активів у цілому обігові активи зросли, що є позитивним для підприємства, адже свідчать про підвищення ефективності використання активів підприємства;

- значення коефіцієнтів рентабельності активів, власного капіталу та реалізації продукції зросли, що також свідчить про покращення фінансового стану підприємства.

Висновок: за звітний період підприємство поліпшило результати фінансово-господарської діяльності та має позитивні тенденції у розвитку.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Пояснювальну записку оформляють відповідно до стандарту з методичними рекомендаціями бюро стандартизації. Зразок оформлення титульного аркуша пояснювальної записки наведено в додатку А.

У роботі сторінки та рисунки необхідно пронумерувати, на початку роботи треба викласти зміст, в кінці – надати перелік використаної літератури з вказівками прізвища та ініціалів автора, назви книги, журналу, газети, місця та року видання, кількості сторінок.

Роботу слід підписати, зареєструвати на кафедрі «Фінанси» та поставити дату.

ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Оформлена відповідно до установлених вимог контрольна робота (переплетена) подається керівнику. Керівник перевіряє відповідність змісту контрольної роботи до завдання, якість її розроблення, правильність оформлення. Зауваження керівник робить на сторінках тексту.

Недоліки, виявлені в роботі, мають бути усунені до захисту. Робота допускається до захисту, якщо на ній є позначка керівника «до захисту» чи «до захисту після дороблення».

Захист контрольної роботи відбувається у встановлені керівником терміни і складається з відповідей студента за темою роботи на питання викладача. У відповіді студента мають бути сформульовані мета і завдання контрольної роботи, шляхи вирішення поставлених завдань, висновки.

Результати захисту визначаються керівником. Захищена робота залишається на кафедрі для збереження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Поддєрьогін О.М. Фінанси підприємств. – К.: Ніка-Центр, 2008.

2 Глазунов В.Н. Анализ финансового состояния предприятий // Финансы. – 1999. – № 2.

3 Ковалев В.В. Финансовый анализ. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 512 с.

4 Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 287 с.

5 Фінанси підприємств: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2009. – Ч. 1.

6 Фінанси підприємств: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2009. - Ч. 2.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Фінанси»

Контрольна робота
з дисципліни «Фінанси підприємств»

(тема роботи)

КР.Е.016.02.00

*(де 016 – це останні 3 цифри зал. книжки, 02 – заочна форма навчання, 00
– шифр кафедри Ф)*

Керівник роботи_____.

« _____ » _____ 20 ____.

Розробив студент(ка)_____.

Харків 2011